

всичко каквото спечелилъ — харчилъ или раздавалъ. Нѣ-мало е човѣкъ, който да му поиска въ заемъ или помощъ, и той да му откаже.

Като българинъ, просвѣтенъ и патриотъ, той още отъ малкъ се впусналъ въ народнитѣ ни борби. Прѣзъ епохалния актъ на 5 априлий 1860 г., когато събранитѣ въ Цариградската черква българи изхвърлили името на патриарха отъ българската служба, единъ отъ най-разпаленитѣ сподвижници на тая демонстрация билъ Пашовъ — тогава едва 22—23 годишенъ. Въ остървението си срѣщу грѣцкото духовенство, той се сближава сжщата година съ Драганъ Цанковъ и заработилъ за унията, по който случай вече се спомена за рѣчьта му на 18 дек. 1860 г. (все въ Цариградъ). Роднитѣ му въ Сливенъ, които малко сж разбирали значението на унията *като срѣдство*, натяквали му задѣто се „отцѣпва“ отъ бащината си вѣра и т. н. Х. Мина имъ отговорилъ, че всичко това не е вѣрно, че приемането на унията, ходенето при папата и т. н. сж работи отъ „политически“ характеръ, и ако тѣ не могатъ да разбератъ „тия работи“ по-добрѣ е да си гледатъ кжщнитѣ и да не се мислятъ въ неговитѣ. (Изъ запискитѣ на племенника му Мина Милковъ). Вече на 26 годишна възраст х. Мина Пашовъ отдѣля свободно врѣме и се залавя за редактирането на българския вѣстникъ *Свѣтъникъ* наедно съ Т. Бурмовъ, Н. Михайловски и др. Тоя в-къ е билъ органъ на българската община въ Цариградъ и ималъ за цѣль да разглася вървежа на черковното дѣло, да отговаря на чуждитѣ нападки и да дава стимулъ на по-нататъшни борби. Вънъ отъ това, прѣвещдалъ е отъ руски, грѣцки и френски, които езици той владѣлъ отлично, както и турски и ромънски<sup>1)</sup>.

Неизвѣстно въ коя година, но види се около 1868 г. той напуща Цариградъ и се озовава въ Одеса, дѣто билъ повиканъ отъ извѣстния български богаташъ Тошковичъ, слѣдъ смъртъта на когото х. Мина отваря търговска кжца на свое име, но съ тайното участие на Тошковичовитѣ на слѣдници. (Излизането на Пашовъ отъ Цариградъ не е било само по търговски, а и поради политически причини. Виденъ участникъ въ черковния въпросъ, той билъ замѣсенъ сжщо и въ българскитѣ революционни приготовления). Отначало билъ помощникъ, а сетнѣ съдружникъ на самия Тошковичъ, слѣдъ като му спечелилъ нѣколко десетки хиляди рубли само отъ камбиото.

<sup>1)</sup> По негова инициатива е открито и първото българско читалище въ Цариградъ (1866 г.), на което е станалъ и първи прѣдсѣдателъ. Такива слѣдъ него сж били Георги Груевъ, Д-ръ Стамболски и т. н. Това по даннитѣ на самия Д-ръ Стамболски, а Ср. и Димитровъ (Кн. Бѣлг. I, 249).